

pred 100 i 200 godina na živom narodnom jeziku »mole misu«. U Dalmaciji i Bosni vjernici su tada »pjevali misu« na hrvatskom jeziku. Pjevao ju je, djelimično, i misnik. O tome, ako Bog dade, drugi put.

DANI SPASENJA

(I nedjelja korizme)

Po važnosti ova je nedjelja ispred mnogih drugih. Sa svom snagom Kristova života koji u nama prebiva moramo joj posvetiti pažnju. Crkva sa svojim Gospodinom ide »gore prema Jeruzalemu«. Sa ojačanim vidom koji joj je nedjelja Pedesetnica izoštrila promatra ona na koncu ovoga puta patnje veliko svjetlo uskrsnuća. Ona slijedi put smrti Kristove da potom njegov život u njoj uzraste. Ona ga slijedi: i mi zajedno s njom. Mi kao Crkva Gospodnja ulazimo danas u »mistične dane« (Sv. Leon papa). Ova je nedjelja glava korizme, vrata i početak bliže uskrsne priprave, koja u svojoj liturgiji obilježava put Crkvi u sveto vrijeme koje dolazi.

»Gle sada je vrijeme povoljno, gle sad su dani spasenja« (Posl.) Tako najavljuje Pavao u poslanici svete dane s riječima proroka Izaije. Kao godinu Jahvine milosti najavilo je Izaijino proroštvo vrijeme Mesijino, a sam je Gospodin u nazaretskoj sinagogi primjenio prorokovo obećanje na svoj dolazak i Božje kraljevstvo kad je rekao: »Danas se je ova riječ pisma ispunila« (Lk 4,21). Ova se slika milosti i milosne godine Božje može sasvim shvatiti u okvirima Starog Zavjeta. Po Mojsijevu zakonu bila je svaka pedeseta godina oprosna godina u kojoj su se svi dugovi opraštali i svaki se prodani posjed vraćao svom prvotnom gospodaru. Bila je to godina u kojoj se nije vršio nikakav poljski rad, a trošilo se od uroda prošle godine i onoga što bi priroda sama od sebe donijela. Tako je nanovo Izrael priznavao Boga kao gospodara svih stvari a udio ljudi u posjedu svijeta kao slobodni dar njegove milosti. Nanovo je postajao svjestan da je pravo čovječje određenje slava Božja a život u svijetu prolazan. Tako je »Jahvina milosna godina« bila slika Mesijanskog vremena u kojem je izmireni svijet trebao da otpočine pod vlašću Gospodnjom.

Ova se slika danas ispunila. Mi živimo u mističnoj stvarnosti onoga što je slika označivala. Postojanje Crkve, a prije

svoga njezina godišnja liturgija, jest neprestana godina milosti Božje. Njezina se središnja točka približuje. Sav će se dug oprostiti; sa svojom nas krvlju oslobađa Gospodin. Bili smo robovi a sada smo slobodni. Za stolom Gospodnjim sjedimo kao slobodni i hranimo se kruhom i vinom iako nismo sijali. Klicanje svojih himana stavlja Crkva na naše usne, a miris je njezine žrtve naša radost. Daleko od svijeta živimo u milosnoj godini Gospodnjoj i nad nama stalno svijetli dobrota Očeva.

Svijet nas dabome mrzi jer mu se ne predajemo. Progon i patnje on pripravlja djeci kraljevstva. Učenik je Kristov siromašan i bez posjeda. Jer ne će da služi svijetu kao rob svijet mu uskraćuje svoje bogatstvo. Ali u siromaštvu je njegov posjed, unutarnje bogatstvo i radost duha. Opet kao na Pepelnicu, kao u jučerašnjoj liturgiji i danas idemo u susret skrivenoj napetosti kršćanstva. Važno je zapaziti da pravi kršćanin provodi dvostruki život: dok s jedne strane slavi i kliče od veselja u milosnoj godini svog Gospodina, s druge strane pred svijetom siromašan i zaboravljen, bez udjela u njegovim častima i radostima. »Kao nepoznati i ako smo poznati, kao umirući i ako evo živimo; kao kažnjeni ali ne usmrćeni; kao žalosni a vazda veseli; kao siromasi a mnoge obogaćujemo; kao ljudi bez ničega a sve posjedujemo.«

Takav bi trebao biti naš život u svako doba. Ali malo je tako jakih«, kaže sv. Leon papa. Mi lako popuštamo i veoma često zaboravljamo da milosna godina Gospodnja svijetli i sunce Gospodnje ne zalazi. Mi se ne udaljujemo sasvim od svijeta. Mi mislimo da ne možemo biti bez njega. Jer se prema o pouzdajemo opterećujemo se previše i najmanjim zemaljskim brigama. Mi mislimo da bi što morali postići u duhovnom kao i tjelesnom pogledu, i od bučne i lude zaposlenosti zanemarujemo »Počinak—Sabat«, »milosnu godinu Božju« i plodnosno »oduševljenje u Gospodinu«. Tako vrijeđamo njegovu poklonjenu ljubav, štetimo sami sebi, a »svjetska prašina« prodire dapače i u »srca koja se boje Boga« (Sv. Leon papa).

Zato nam je dana korizma kao vrijeme čišćenja. »Po godišnjem opsluživanju četrdesetdnevnog posta čistiš ti, Gospodine, svoju Crkvu«. Opet smo uvidjeli nužnost čišćenja koje nam je prošli petak preporučeno, jer što je drugo »milosna godina« Božja nego novi uskrsli život u zajednici s Gospodinom koji imamo postići po korizmenoj pokori? Danas na

»početku korizme« pozvani smo da opet sa svojom ozbiljnošću uznastojimo da budemo potpuni kršćani: ljudi koji su svjesni da je »vrijeme milosti Božje« počelo, da Kristova sila u nama živi i ne treba više da budemo robovi svijetu,

Ako pak budemo pozvani na trpljenje i borbu kršćanskog života primimo to na se sa živim predanjem u radosti sile Kristove koja u nama prebiva. Zato je na početku korizme Evanđelje o kušnjoj Gospodnjoj. Na nedjelju Pedeseticu i u prošli četvrtak pojavila nam se samo slika borbe. Danas nam se otkriva njezina strašna stvarnost. Na mnoge muke kršćanin mora biti pripravan, ako hoće da živi od snage i duha svoga Gospodina. To nam već označuje Poslanica. Ne čekaju ga samo izvanjske patnje, nego i vatrena kušnja unutarnjeg čovjeka — napast.

Put k Bogu vodi preko grijeha. Ne kao da bismo morali griješiti. S grijehom se moramo susresti u napasti, po Bogu ga spoznajemo i po njegovoj ga sili odbijamo i pobjeđujemo. Tako su trebali Adam i žena upoznati zlo i sami ne sagriješiti: ali su ih njihov ponos i neposlušnost i njihova ljudska radoznalost doveli do pada. Krist se prvi, novi Adam na pravi i Bogu ugodni način susreo sa zlim duhom i pobijedio ga — nama za primjer. U svojoj pobjedi nad napašću sotone zajamčio je nama svima pobjedu u svakoj i najstrašnjoj borbi. To smo već upoznali u slici koju nam je predočila Sedamdesetorica: »jedan prima nagradu«. To smo jednako jasno upoznali na Misi prošlog četvrtka. Danas više ne gledamo njega u slikovitom ili tajnovitom obličju, ne gledamo njega sama kao pobjednika u borbi s neprijateljem. Mi smo po krštenju zajedno s njim.

Ovu živu povezanost koja se temelji na krštenju čuvaju nam misteriji Crkve: njezini sakramenti, sveta misna žrtva i liturgijsko svetkovanje godine. U njima izvire i ključa vatrene Gospodnje živote, njegova krv i njegov oživljujući duh. Misterij koji nam je u simboličnom čudu u Kani zasvijetlio stoji uvijek u središtu misli i života Crkve. Ona stalno traži dobro vino i njezina dobrotvorna snaga čini ju jedno s pobjednikom u pustinji. Iz ovog vina pije ona snagu kraljevske riječi: »Odlazi sotonu!« Po ovom piću postaje ona nesavladiva za »vrata pakla«. Ovdje u živom spomenu žrtve Gospodnje leži tajna Crkve koja se uvijek nanovo pomlađuje i koja iz svih napasti zemaljskog pregaranja izlazi čista i djevičanska. Ako ona jednom zaista ostari i bude izgledala sijeda od svjet-

ske prašine — ovdje u žrtvi svoga Gospodina ona će se očistiti od starosti i ponovo prijeći u zajednicu spasonosnog misterija: u živo jedinstvo sa živim Kristom.

Ali ne izražuje ovo jedinstvo samo liturgijska radnja i sama žrtva. Također smo upoznali i riječ Sv. Pisma koja u čitanjima i pjevanjima uokviruje žrtvenu radnju i zajedno s njom postaje kao dobro vino, kao živo, nesavladivo i moćno piće Crkve. »Ne živi čovjek samo od kruha nego od svake riječi koja izlazi iz usta Božjih«. Po ovoj hrani niže Crkva uspjehe dok traje vrijeme njezina posta. Ona gladauje za Logosom — Riječi Božjom koja ne hrani samo ljudski duh, on je kruh anđela. U starim korizmenim predslavljinama Gelazianuma ova je misao još sasvim živa. Radosna povorka prolazi. Čini se da je Crkvi više do svećane gozbe nego do vremena posta i mrtvenja. Ona više misli na duhovni stol koji joj je pripremljen nego na odricanje tijela. Odricanjem se obuzdava pohota a gozdom jača i raste Kristov život u njezinoj djeci. Riječ Sv. Pisma i liturgiju prihvaća ona kao hranu koja daje snagu i kao ubojito oružje protiv napasnika. Kao Krist u pustinji tako mu i ona predbaciva: »Scriptum est - Pisano je«.

Tako na jednak način s Kristovim tijelom nahranjena i naoružana ide Crkva pouzdano u mučnu korizmenu borbu. Ona je pripravna na kušnju jer je svaki put to čvršća naša volja što je bliže napasniku. Ali Crkva se ne boji. Sa svojom je zaštitom zasjenjuje Gospodin i ona se povjerava zaštiti njegovih krila. Njegovi su joj anđeli sa strane i čuvaju njezine noge od svake smetnje od svake povrede dok traje vrijeme kušnje. Sa 90. psalmom njezinom stalnom večernjom molitvom, velikom pjesmom pouzdanja, koju je davao zloupotrebio kušajući Isusa, ulazi ona mirno i vjerno, pouzdano i pripravno u svete dane. Nisu uzalud sva pjevanja današnje Mise uzela ovaj psalam. Crkva zna: što je tamo prorokovano za Isusa to vrijedi i za nju. Sa sigurnom nogom stupa preko otrovnih zmija, ništi lavove i zmajeve. Kao na Gospodinu tako će se i na njoj ispuniti ona druga riječ psalma koja korizmi uz veoma odgovornu ozbiljnost njezinih zahtjeva daje sjaj nekog divnog obećanja: »Proslavit ću«. (Ulazna pjesma). Ako s Gospodinom idemo putem poslušnosti, odricanja, izdizanja nad svijetom i s njim se u pustinji hranimo nebeskom hranom onda ćemo na Uskrs sudjelovati u njegovoj slavi. Kao novi ljudi, sinovi i kćeri Božje, živjet ćemo u stvarnoj milosnoj godini Božjoj.

Korizma i Uskrs idu nerazdvojivo zajedno. Korizma je zato i nazvana »tempus acceptabile — vrijeme povoljno« jer ona vodi u svježe, novo stvorenje uskrsnog vremena u kojem Crkva s Kristom uskrsava na rajski život. O njegovoj slavi i njegovom poniženju čitali smo kroz sedmicu iza Sedamdesetnice. Na Pepelnicu smo se našli na pragu pred njegovim ponovno otvorenim vratima. Danas je zasjala njegova ljepota na rubu pustinje, gdje Crkva i duše stoje s Kristom u borbi proti napastima a anđeli ih Božji hrane nebeskim kruhom. »Vrijeme posta nam otvara rajska vrata«. Primimo ga s molitvom i prošnjom da se možemo na dan uskrsnuća s Gospodinom veseliti.

EMILIJANA LOEHR

ŽUPSKE SESTRE

Još g. 1959. izašao je u dakovačkom »Vjesniku« (br. 1, str. 11.) članak: »S novih osnova«, o problemu ženskog redovništva kod nas, u poratnim, po mnogočemu jako izmijenjenim, pa i otežanim, uslovima i prilikama. U tome članku bio je posebno naglašen i značaj tzv. »župskih sestara«. Dokazivalo se u njemu, da perspektive ženskog redovništva u našoj današnjoj konkretnoj situaciji leže, prvotno, u malim redovničkim kućama, koje bi se osnivale na što više mjesta — po mogućnosti u svakoj župi — i imale za zadaću — uz njegu specifičnog asketskog života prema evandeoskim savjetima — najviše baš pomoćni apostolat: pomaganje u duhovnoj pastvi. Indirektno pomaganje, ali i ono direktno: u crkvi, na koru, u katehizaciji i vjerskoj pouci, kod bolesnika, u župskim i crkvenim kancelarijama.

Historijat

Već su se i u to doba opazale prve konture toga novoga sistema. Tendencija je u tom smjeru očito već postojala. Oblikovale su se bile i prve njezine konkretne forme. Bilo je već ponešto sestara ne samo po njihovim vlastitim malim kućama od prije rata, nego i po župskim dvorovima, u biskupskim kurijama, po sjemeništima, a ovdje ondje i u crkvenim uređima i po samostanima.

Otada je interes za »župske sestre« još više porastao: raste svaki dan. Župa, gdje su sestre u župskom dvoru, ima